

SPREMLJANJE DOZOREVANJA OLJK – 9.9.2025

Kako spremljamo dozorevanje

Dozorevanje oljk spremljamo od leta 2002 dalje. Konec avgusta začnemo z vzorčenjem plodov na različnih lokacijah. Plodove tedensko vzorčimo, določimo težo 100 plodov, indeks zrelosti glede na obarvanost povrhnjice in mesa (od 0 do 7), trdoto plodov, vsebnost olja pridobljenega v laboratorijski oljarni ter vsebnost vode in olja v laboratoriju (občasno za dve lokaciji). Do lanskega leta smo trdoto plodov določali s penetrometrom s tri milimetrsko konico (rezultati v g/mm²), od letošnjega leta pa z eno milimetrsko konico, zaradi česar rezultati še niso popolnoma primerljivi. Z rezultati tedensko seznanjamo zainteresirane oljkarje (**lahko posredujejo svoj E-mail na: viljanka.vesel@go.kgzs.si**), hkrati pa jih objavljamo na spletni strani KGZS – Zavod GO (Kmetijsko gozdarski zavod Nova Gorica) - <http://www.kmetijskizavod-ng.si/>.

Zaradi velike prisotnosti oljčne muhe v letu 2014 smo v opazovanje (na 100 plodovih) vključili tudi spremljanje poškodb z oljno muho (izhodne luknje), od leta 2016 pa spremljamo tudi prisotnost oljnega molja in poškodbe semena (50 plodov) in število presušenih plodov zaradi suše. V letu 2020 smo začeli spremljati tudi bolj vidne poškodbe zaradi marmorirane smrdljivke. Ti podatki niso objavljeni, saj služijo za splošno spremljanje letine.

Kljub podatkom, ki jih boste lahko spremljali preko spleta ali pa preko svojega E-maila, je najbolje, da se sami naučite spremljati dozorevanje oljk v svojem nasadu, kajti med nasadi so velike razlike, ki so odvisne od naloženosti, osonečnosti in drugih okoljskih dejavnikov ter agrotehnike (gojitvena oblika in rez, gnojenje, namakanje...). Informacije PCO so samo pripomoček za določanje okvirnega časa obiranja na tem območju. Na odločitev glede časa obiranja mora pomembno vplivati tudi velikost nasada, predvsem pa v kolikem času bomo sposobni plodove obrati. Poleg tega pa se lahko zgodi, da zaradi daljšega deževnega obdobja obiranje predolgo traja in tako lahko zamudimo optimalen čas za doseganje dobre kakovosti oljnega olja. Vsekakor pa ne smemo pozabiti, da se je potrebno dobro organizirati in se v naprej dogovoriti z oljarjem, saj je za doseganje kakovosti zelo pomembno, da plodove sproti predelujemo.

Pred začetkom vzorčenja smo ocenili rodnost v opazovanih nasadih, prvo vzorčenje pa smo opravili 24. in 25. avgusta. Sorto 'Istrska Belica' in 'Leccino' smo vzorčili na lokacijah Strunjan – Ronk, Ankanan – Beneša, Baredi, Sveti Peter, Purissima, Šempeter, Kromberk in Gradno, sorto 'Istrska Belica' dodatno še v Bivju – Lama in v Kozani. Sorto 'Maurino' smo vzorčili na lokacijah Strunjan – Ronk, Baredi, Purissima in Šempeter.

'Istrska Belica': Trdota plodov te sorte je načeloma nižja kot v letu 2024 in v dolgoletnem povprečju. Oljevitost v laboratorijski oljarni je na devetih od desetih lokacij nižja kot v prejšnjem letu in približno enaka ali malo nižja kot v dolgoletnem povprečju.

'Leccino': Plodovi se še niso začeli barvati, le redko je opazno rahlo barvanje. Trdota plodov je v povprečju nižja kot v letu 2024 in v povprečnem letu, oljevitost v laboratorijski oljarni pa je v povprečju vseh lokacij višja kot v lanskem letu in večinoma enaka dolgoletnemu povprečju.

'Maurino': Plodovi so večinoma še neobarvani. Trdota plodov je bila pri zadnjem vzorčenju lokacij nižja kot v letu 2024. Oljevitost je bila na dveh lokacijah enaka, na dveh pa višja kot v letu 2024.

Pripravila: mag. Viljanka VESEL, univ.dipl.ing.agr.,
vodja Poskusnega centra za oljkarstvo pri KGZS – Zavod GO

Preglednica: Ocena pridelka, trdota in masa plodov, indeks zrelosti ter vsebnost olja v plodovih oljk sorte ISTRSKA BELICA, LECCINO, MAURINO v času dozorevanja

Pridelek	trdota pl. (g/mm ²)	masa 1 ploda (g)	indeks zrelosti	oljevit. v oljani (%)	Pridelek	trdota pl. (g/mm ²)	masa 1 ploda (g)	indeks zrelosti	oljevit. v oljani (%)	Pridelek	trdota pl. (g/mm ²)	masa 1 ploda (g)	indeks zrelosti	oljevit. v oljani (%)
5,1	ISTRSKA BELICA - RONK				5,9	LECCINO - RONK				3,6	MAURINO - RONK			
24.08.25	475	1,98	0,13	11,2%	24.08.25	500	1,61	0,08	5,7%	24.08.25	431	1,22	0,63	5,9%
31.08.25	452	2,50	0,45	11,5%	31.08.25	470	1,73	0,31	5,9%	31.08.25	452	1,64	0,35	6,6%
07.09.25	406	2,27	0,66	11,9%	07.09.25	437	1,77	0,48	6,4%	07.09.25	391	1,52	0,72	8,6%
5,5	ISTRSKA BELICA - BENEŠA				5,2	LECCINO - BENEŠA								
24.08.25	416	1,75	0,58	10,2%	24.08.25	461	1,49	0,07	4,9%					
31.08.25	419	1,80	0,43	9,9%	31.08.25	430	1,75	0,34	5,7%					
07.09.25	385	2,03	0,50	11,4%	07.09.25	426	1,66	0,49	6,6%					
5,8	ISTRSKA BELICA - BAREDI				6,0	LECCINO - BAREDI				6,0	MAURINO - BAREDI			
01.09.25	425	2,47	0,39	9,7%	01.09.25	432	1,70	0,39	5,5%	01.09.25	430	1,35	0,33	6,2%
08.09.25	402	2,50	0,46	9,9%	08.09.25	434	1,90	0,54	5,7%	08.09.25	434	1,34	0,40	6,2%
6,0	ISTRSKA BELICA - PURISSIMA				5,3	LECCINO - PURISSIMA				6,0	MAURINO - PURISSIMA			
25.08.25	445	2,28	0,81	10,2%	25.08.25	522	1,87	0,25	4,8%	25.08.25	478	1,34	0,60	5,5%
01.09.25	428	2,41	0,35	10,6%	01.09.25	474	2,12	0,31	5,1%	01.09.25	423	1,48	0,67	7,3%
08.09.25	406	2,60	0,80	11,2%	08.09.25	455	2,22	0,79	5,5%	08.09.25	386	1,50	1,11	9,5%
	ISTRSKA BELICA - ŠEMPETER					LECCINO - ŠEMPETER					MAURINO - ŠEMPETER			
25.08.25	466	2,43	0,25	7,9%	25.08.25	501	1,65	0,10	4,4%	25.08.25	467	1,20	0,33	2,4%
01.09.25	407	2,84	0,43	9,0%	01.09.25	439	1,83	0,37	4,8%	01.09.25	425	1,23	0,40	4,6%
08.09.25	419	2,90	0,78	9,5%	08.09.25	459	1,64	0,81	5,3%	08.09.25	395	1,30	0,62	4,4%
6,0	ISTRSKA BELICA - SV.PETER				5,6	LECCINO - Sv. PETER								
01.09.25	418	2,15	0,32	7,7%	01.09.25	437	1,68	0,32	4,2%					
08.09.25	409	2,23	0,64	8,4%	08.09.25	431	1,82	0,84	5,5%					
	ISTRSKA BELICA - KROMBERK					LECCINO - KROMBERK								
01.09.25	407	2,46	0,42	9,3%	01.09.25	506	1,55	0,20	3,1%					
08.09.25	413	2,51	0,79	9,3%	08.09.25	452	1,67	0,52	3,5%					
3,2	ISTRSKA BELICA - KOZANA													
08.09.25	385	2,45	0,38	7,7%										
3,4	ISTRSKA BELICA - GRADNO													
08.09.25	407	2,12	0,70	8,8%										
5,4	ISTRSKA BELICA - LAMA													
01.09.25	424	2,29	0,29	9,5%										
08.09.25	426	2,42	0,75	10,6%										

POJASNILO:

Pridelek:

V tabeli bo z oceno označen pridelek, saj manj naložena drevesa hitreje dozorevajo od močno naloženih.

Ocena krošnje s pridelkom:

- 1 – ni plodov (0%)
- 2 – zelo malo plodov (1-20%)
- 3 – malo plodov (20-40%)
- 4 – srednje veliko plodov (40-60%)
- 5 – veliko plodov (60-80%)
- 6 – zelo veliko plodov (80-100%)

Indeks zrelosti: stopnja zrelosti povprečnega vzorca 100 plodov:

- 0 – plod zelene barve,
- 1 – plod rumeno-zelene barve,
- 2 – manj kot polovica ploda temno obarvana,
- 3 – več kot polovica ploda temno obarvana,
- 4 – povrhnjica črna obarvana, meso neobarvano,
- 5 – povrhnjica ploda črna, meso obarvano do polovice,
- 6 – povrhnjica črna, več kot polovica mesa obarvana,
- 7 – povrhnjica črna, me so obarvano do koščice.

Opomba:

Indeks zrelosti pri sorti Istrska Belica je ocenjen (pozno barvanje) in ni prikazan v grafih. Za temne sorte (Leccino) je primeren čas obiranja, ko je indeks zrelosti med 3,5 in 4,0. Trenutno je indeks zrelosti tudi pri sorti Leccino in Maurino prenizek, zato ni predstavljen v grafih.

Priloge – objavljene na spletni strani:**ISTRSKA BELICA – Ronk 2025**

Vsebnost olja v laboratorijski oljarni
Trdota plodov

ISTRSKA BELICA – Beneša 2025

Vsebnost olja v laboratorijski oljarni
Trdota plodov

ISTRSKA BELICA – Baredi 2025

Vsebnost olja v laboratorijski oljarni
Trdota plodov

ISTRSKA BELICA – Šempeter 2025

Vsebnost olja v laboratorijski oljarni
Trdota plodov

ISTRSKA BELICA – Sveti Peter 2025

Vsebnost olja v laboratorijski oljarni
Trdota plodov

ISTRSKA BELICA – Kromberk 2025

Vsebnost olja v laboratorijski oljarni
Trdota plodov

ISTRSKA BELICA – Lama 2025

Vsebnost olja v laboratorijski oljarni
Trdota plodov

LECCINO – Ronk 2025

Vsebnost olja v laboratorijski oljarni
Indeks zrelosti
Trdota plodov

LECCINO – Beneša 2025

Vsebnost olja v laboratorijski oljarni
Trdota plodov

LECCINO – Baredi 2025

Vsebnost olja v laboratorijski oljarni
Trdota plodov

LECCINO – Šempeter 2025

Vsebnost olja v laboratorijski oljarni
Trdota plodov

LECCINO – Sveti Peter 2025

Vsebnost olja v laboratorijski oljarni
Trdota plodov

LECCINO – Kromberk 2025

Vsebnost olja v laboratorijski oljarni
Trdota plodov

MAURINO – Baredi 2025

Vsebnost olja v laboratorijski oljarni
Trdota plodov

MAURINO – Purissima 2025

Vsebnost olja v laboratorijski oljarni
Trdota plodov

MAURINO – Ronk 2025

Vsebnost olja v laboratorijski oljarni
Trdota plodov

MAURINO – Šempeter 2025

Vsebnost olja v laboratorijski oljarni
Trdota plodov

ISTRSKA BELICA – vse lokacije 2025

Vsebnost olja v laboratorijski oljarni pri sorti Istrska Belica v primerjavi s povprečjem 2021, 2022, 2023 in 2024
Trdota plodov pri sorti Istrska Belica v primerjavi s povprečjem 2021, 2022, 2023 in 2024

LECCINO – vse lokacije 2025

Vsebnost olja v laboratorijski oljarni pri sorti Leccino v primerjavi s povprečjem 2021, 2022, 2023 in 2024
Trdota plodov pri sorti Leccino v primerjavi s povprečjem 2021, 2022, 2023 in 2024

ISTRSKA BELICA – povprečje vseh spremljanih lokacij v letih 2014 do 2025

Vsebnost olja v laboratorijski oljarni
Trdota plodov

LECCINO – povprečje vseh spremljanih lokacij v letih 2014 do 2025

Vsebnost olja v laboratorijski oljarni
Trdota plodov

»Rezultati so bili pridobljeni s finančno podporo in v okviru javne službe za oljkarstvo«

JAVNA SLUŽBA
V OLJKARSTVU